GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 190. 27. Listopada 1816.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Ze względu na wieloletnie usługi i udowodnioną przy tem szczególnieyszą zdatność, a niemniey rzetelną i czynną gorliwość Sekretarza przy Rządzie kraiowym Galicyyskim, W. Klemensa Swobody, raczył go N. Pan mianować rzeczywistym Rodcą gubernialnym przy tymże samym Rządzie kraiowym.

Z Wiednia dnia 18. *Listopada.* — N. Pan raczył Zięcia swoiego, N. Królewica Sycyliyskiego Leopolda, zaszczycić W. Krzyżem Królewsko-Węgierskiego orderu S. Szczepana.

Mocą naywyższey uchwały z dnia 21. Października r. b., raczył N. Pan obudwóm braciom, Karolowi i Jakóbowi Rothschild w Frankforcie nad Menem, nadać bez taxy szlachectwo Austryackie, a to z nayłaskawszego względu na udział, który mieli przy realizacyi subsydyów Angielskich wraz z Domem wexlowym Frankfórtskim Amszela i Salomona Mayera Rothschildow (którzy iuż dawniey też szlachectwo otrzymali).

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Bostońska zapewnia, że Gubernator Karakasu oznaymił Gubernatorowi wyspy Martyniki, iż wszystkie porty władzy swoiey podległe zamknąć myśli dla wszystkich obcych okrętów, Francuzkie wyiąwszy.

Według gazet Nowego-Yorku odebrano w Baltimorze list z Buenos-Ayres d. 26. Lipca pisany, który zawiera tę wiadomość, że Kongres Prowincyi Tukumańskiey ogłosił d. 9. Lipca niepodległość Prowincyi nad rzeką la Plata leżących, i że to ogłoszenie przesłał urzędownie d. 19. Lipca Konzulowi Amerykańskiemu, który doniósł o tem Rządowi swoiemu.

Hiszpaniia.

Listy z Kadyxu pod dniem 12. Października pisane donoszą, że okręt Angielski Melville po 47miodniowey żegludze z Rio-Janeiro do portu tamecznego zawinął, i przywiózł z tamtąd wiadomości do 16. Sierpnia dochodzące, które o dalszych poruszeniach woyska Portugalskiego ku rzece la Plata ani słowa nie zawieraią. Jeden z korsarzy powstańców krążył koło przylądku Saint-Vincent i zabrał ieden okręt z Hawanny.

Według wiadomości z Pampeluny pod dniem 28. Października (w gazetach Paryzkich umieszczonych), miano tam u osób podeyrzanych znaleźć i zabrać skład broni.

Włochy.

Listy z Neapolu z dnia 18. Października (w gazetach Francuzkich umieszczone) zawieraią, co następuie:

„Zdaie się, że nieporozumienia, które między Dworem naszym i Zjednoczonemi Stanami Ameryki północney (względem zwrócenia zabranych iescze za Rządu Murata kilku kupieckich okrętów Amerykańskich) zachodziły, są iuż teraz zupełnie uchylone. Z żadney strony nie ubliżono honorowi i delikatności, czego należało się spodziewać po Monarsze przeiętym dostoynością korony swoiey i stopniem, który Dynastya iego wszędzie w Europie posiada. Przy tey sposobności okazał się N. Dwór Austryacki gotowym do popierania naszych roszczeń sprawiedliwych. Staraią się między Dworem naszym a Zjednoczonemi Stanami przywieść do skutku traktat bardzo korzystny dla Królestwa naszego. Tymczasem zapewniono Amerykanom niektóre korzyści w portach Sycyliyskich.

Donoszą z Rzymu, że ztamtąd kilkunastu Jezuitów wyiechało do Mexyku, gdzie podobnież, iak i w innych Kraiach Nowey Hiszpanii, otworzono iuż nowicyaty tego zakonu. Rektor Uniwersytetu Mexykańskiego wstąpił naypierwszy do tamecznego nowicyatu.

Dnia 23. Października wyszło w Rzymie nowe urządzenie Policyi, którego artykuł poniższy godzien iest wypisania: „W każdym „obwodzie Rzymu (iest ich, iak wiadomo, 14) „ma bydź mianowany Prezes, maiący tamże

„stałe mieszkanie swoie. Ci Prezesi maią bydź „wybierani ze Szlachty i z Obywateli kraiowych „naypoczciwszych, nayświatleyszych i nayczynnieyszych. Mianowanie onychże należy do „Papieża. Będą mieć stopień Majorów, używać wszelkich zaszczytów z nim połączonych „i posiadać go przez lat pięć, etc." Prezesowie, których nazwiska iuż są wiadome, iako to PP. Origo, Simonetti, Bonelli, Bernini, Curti, Nicolai, etc., usprawiedliwiaią własnościami swoiemi zupełnie swóy wybór. Przy wydaniu tego urządzenia przekonano się, że zależało na tem, aby znienawidzoną i słusznie prawie wzgardzoną Policyę Rzymską podźwignąć do sławy i powagi, a Publiczność przekonać, że ci, których na czele iey stawiaią, nie powinni służyć iako narzędzia polityczne i szpiegi, lecz że spokoyność, bezpieczeństwo i dobre urządzenia dla Ludu, są celem ich urzędowania. Na czele Policyi zostaie Gubernator Rzymski, Monsignor Pacca, który powróciwszy z Medyolanu obiął iuż w pałacu urząd Progubernatora, i którego charakter osobisty, równie iako i nowo-obranych Prezesow obwodowych, naywiększe zaufanie wzbudza. Z nowem urządzeniem Policyi wyszło oraz i urządzenie karabiniierów, korpusu właśnie co utworzonego, który ma zastąpić mieysce żandarmeryi.

Za przykładem Xiążęcia Chigi, wielu Baronów w Państwie Papiezkiem zrzeka się swoich praw juryzdykcyonalnych, i wydaie w tym względzie formalne dokumenta, które Notaryusz Kamery Papiezkiey P. Nardi spisuie.

W Modenie były dnia 12. i 14. Października wielkie uroczystości. Według życzenia niedawno zmarłego Xięcia Modeńskiego, Herkulesa III., przewieziono zwłoki iego z Treviso do Modeny, i złożono w tameczném Kościele katedralnym. Obrządki pogrzebowe były bardzo poważne i rozczulaiące. Dnia 15go odprawiło się uroczyste nabożeństwo żałobne, na którem znaydowali się Jego Królewicowska Mość, Xiążę teraz panuiący, Małżonka iego, Dwor, wysoka Szlachta i naypierwsi Urzędnicy Stanu.

W Parmie ogłoszono d. 26. Października surowy edykt przeciw zagęszczonemu od nieiakiego czasu wynoszeniu się z Kraiu. Między innemi zakazano wydawać paszporty osobom, pragnącym przenieść się do Genui. Użyto także skutecznych środkow ostrożności w wydawaniu paszportów do innych okolic Włoskich.

Francya.

We wszystkich Kościołach Francyi nakazano publiczne modły z powodu otworzenia Izb prawodawczych Francyi. W Izbie Parow i Deputowanych obrano d. 2. Listopada Deputacyę do Króla, która co do Parow składała się z 5ciu, a co do Deputowanych z 25ciu Członkow. W Izbie Deputowanych przodkował P. Angles oyciec, 83letni starzec. Przy pierwszem czytaniu nazwisk Deputowanych, było tylko około 150 obecnych, a kilkunastu późniey dopiero przybyło. Obrano prócz tego ieszcze dwie Deputacye, każdą z dwóch osób, z których pierwszą przeznaczono do Izby Parów, a drugą do Rady Stanu.

W gazetach Paryzkich czytamy następuiący artykuł: „Uroczystość otworzenia Izb (czwarta tego rodzaiu) sprawiła, ieżeli można tak powiedzieć, większe ieszcze wrażenie, iak dawniey, i ściągnęła daleko więcey widzów. Obadwa naywyższe rzędy ławek, które się dla Deputowanych zachowywać zwykły, zasiadło przeszło 200 Dam. W trybunach i na galeryach znaydowało się mnóstwo osób znakomitych, między któremi widziano także i P. Canninga w ubiorze Ministra Angielskiego. Obok wielkiey trybuny Ciała dyplomatycznego, przygotowano były mieysca dla Hrabiego Diepholza (Xięcia Cambridge, Brata Xięcia Rejenta Angielskiego) i orszaku iego. Ten Hrab a w incognito swoiem, wydał się przez swoią piękną postać, przez świetny mundur Jenerała Porucznika i przez wielką wstęgę orderu podwiązki. O godzinie 1wszey pokazali się Parowie Francuzcy w zupełnym ubiorze obrzędowym. Pierwszy to raz go na posiedzenie publiczne przywdziali; składa on się z płasz za obszy ego gronostaiami, i z kapelusza a la Henry IV."

Po (*umieszczoney w przeszłym numerze gazety naszey*) mowie Króla Francuzkiego, którą posiedzenie obu Izb zagaił, złożyli obecni Deputowani (w liczbie 210) następuiącą przysięgę: „Przysięgam bydź wiernym Królowi, posłusznym Konstytucyi i prawom Królestwa, oraz postępować we wszystkiem tak, iak dobremu i wiernemu Deputowanemu przystoi."

Po złożeniu przysięgi oświadczył Kanclerz Francyi w imieniu Krola, że posiedzenie Izby Parow i Izby Deputowanych na rok 1816ty iest zagaione, i że Izby zgromadzić się maią d. 6. Listopada w południe dla rozpoczęcia prac swoich. — Król powrócił potem uroczyście i w pośród okrzyków licznie na ulicach zgromadzonego ludu do Tuilleryow.

Dnia 6go Listopada obiedwie Izby zgromadziły się dla rozpoczęcia czynności swoich. Kanclerz, iako porządkowy Prezes Izby Parów, odebrał przysięgę od kilku Członków oneyże, a mianowicie od Pana Courtois de Pressigny, który rozporządzeniem Królewskiem z dnia 20go Kwietnia r. b. Parem Francyi mianowany został. Potem Kanclerz położył na stole kopiię mowy Królewskiey, mianey przy otworzeniu Izb, i przeczytał Izbie rozporządzenie Królewskie z dnia 5go Listopada, które znayduiące się we Francyi Xiążęta Rodziny i krwi Królewskiey upoważnia do zasiadania w Izbie Parów *). Daley przełożył pisemne oświadczenie Marszałka Macdonalda imieniem gwardyi narodowey Paryzkiey, ofiaruiące Izbie na czas iey posiedzenia straż honorową, które to oświadczenie przyięto. Potem mianowano Sekretarzow, a ieden z Członków czynił niektóre powszechne uwagi względem zasad adressu, maiącego służyć za odpowiedź na mowę Królewską. Te uwagi wraz z proiektem do adressu odesłano mianowaney na to Kommissyi szczególney, dla roztrząśaienia ich na następnem posiedzeniu.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 6. Listopada, tymczasowy Prezes, P. Anglès, mianował czterech naymłodszych Członków Zgromadzenia, tymczasowymi Sekretarzami Izby. Potem przystąpiono do podziału Izby na 9 biór czyli Wydziałów, a to przez losy, i zaproszono Zgromadzenie do tych 9ciu biór, dla przeyrzenia pełnomocnictw. Nakoniec Prezes zapowiedział, aby nazaiutrz Izba zgromadziła się do biór swoich, i utworzyła Wydział taiemny dla wysłuchania raportów owych rozmaitych biór względem roztrząsania słownych wywodow wyboru. Na tem skończyło się to posiedzenie.

Wierny przyiaciel Króla (Fidele ami du Roi), ultrarojalistyczna gazeta Francuzka, która się wyszczególniała przez niedorzeczności swoie, nie wychodziła przez dwa dni, lecz potem znowu się pokazała.

Król nakazał urządzić gwardyę narodową Departamentu Niższey Sekwany, a Monsieur (Hrabia Artezyi), Brat Królewski, ma sobie, iako Pułkownik jeneralny gwardyi narodowych Królestwa, polecone dopełnienie tego rozkazu.

Donoszą z Lille, że tam iuż znowu nadeszły nowe przepisy Ministra woyny względem dalszych zaciągów do woyska. W skutku onychże zaczną się na nowo zaciągi tak do gwardyi Królewskiey, iako też do artyleryi i do inżynierów. Zaciągi do pułków osadnizych, które podobnież były wstrzymane, idą teraz znowu żywo. Sama tylko iazda i piechota liniiowa zostaną w takim stanie, w iakim się obecnie znayduią. Według rozporządzenia Królewskiego mogą iuż teraz Woyskowym wszelkiego rodzaiu broni dawane bydź urlopy, iednakowoż bardzo ich mało dotychczas dano.

Gazety Londyńskie piszą, że z portów Francuzkich wyprawa z 4000 ludzi złożona popłynęła do S. Domingo. Ta liczba woyska iest wprawdzie nieznakomita przeciwko owey wielkiey wyspie, atoli między Rządem Francuzkim a Pethionem miały zaśdź osobne umowy, tyczące się zniszczenia Krzysztofa (Króla Haity).

Jenerał - Porucznik Donnadieu, Dowodca 7mey Dywizyi woyskowey (w Grenoblu) pisał następuiący list do Redaktora Francuzkiey gazety codzienney (Quotidienne): „Mości Panie! W powszechnym dzienniku Francyi pod napisem: z Grenoblu, wyczytałem z zadumieniem, że Panu Montlivault, Prefektowi Departamentu Izerskiego (teraźnieyszemu Prefektowi w Calvados), przypisuią pokonanie iawnego buntu, który wybuchnął był w rzeczonym Departamencie d. 4. Maia r. b. Mam honor donieść WPanu, że ta sława należy woysku Jego K. Mci; one to bunt uśmierzyło. Upraszam przeto WPana, abyś list niniejszy w naypierwszey gazecie swoiey umieścił. Mam zaszczyt etc. — (Podpisano) Donnadieu. — Tey samey okoliczności tycze się także i poniższy artykuł, w Monitorze z dnia 4go Listopada umieszczony: „Pewien dziennik departamentu wyumieścił wypis z listu Ministra spraw wewnętrznych do Prefekta Departamentu Izerskiego *).

*) Według 31go artykułu Ustawy konstytucyyney z roku 1814go, Członkowie Rodziny i Xiążęta krwi Królewskiey są Parami z urodzenia swoiego; atoli tylko za rozkazem Królewskim, który na każde posiedzenie przez umyślne poselstwo wydawanym bywa, mogą bydź obecnymi na posiedzeniu Izby; inaczey wszystko, coby się w przeciwnym razie w ich obecności stało, za nieważne i niebyłe poczytanem bydź ma.

Korrespondenci gazet Londyńskich twierdzą, że iest w robocie mianowanie 20stu nowych Parów, a mianowicie 16stu z wysokiego Duchowieństwa, skoro tylko konkordat ze Stolicą Papiezką ułożony zostanie, a 4ch świeckich, którymi iuż mienią Marszałków Sucheta i Mortiera, P. Champagny i P. Decazesa (teraźnieyszego Ministra Policyi).

*) Ten list (z którego sam Monitor udziela pomieniony wypis) datowany iest d. 11go Październnika i zawiera wyraz przez Jenerała Donnadieu wytknięty, w tey osnowie, że P. Montlivault „iawny bunt pokonał.“

Publiczne ogłaszanie listów takowych mogłoby ze wszech miar zdawać się bezpotrzebnem i nieprzyzwoitem, gdyż w samey rzeczy to wszystko, co się w przedmiotach rządowych poufnie pisze, nie powinno z rąk Władz wychodzić. Z resztą, gdy sami przedrukowaliśmy to, co ów list zaszczytnego dla P. Prefekta Departamentu Izerskiego zawierał, zdawało się nam rzeczą zbyteczną d dawać uwagę, iż te pochwały nie mogą bydź poczytywane za wyłączne. Cała Francya wie o tem, że uratowanie miasta Grenoblu winni iesteśmy dzielnemu współdziałaniu Władz, waleczności woyska, i mężnym Dowodcóm iego, którzy nayniewątpliwsze dowody ukontentowania od Króla otrzymali.

Sąd Policyi poprawczey w Sztrasburgu od dnia 18go Września do 9go Październiką wydał cztery wyroki, mocą których rozmaite osoby za mowy buntownicze do więzienia, na kary pieniężne, etc. skazane zostały.

Z byłego Falcu, przewożono przez Sztrasburg liczne zapasy zboża, przeznaczonego na żywność dla sprzymierzonego woyska, stoiącego nad Wyższym i Niższym Renem.

Jedna z gazet Paryzkich donosi, że w główney kwaterze Xięcia Wellingtona znayduie się pewna osoba, która z Indyi Wschodnich przybyła i listy do niego przywiozła. Powiadaią, że ta osoba w Anglii nie postała, ani też w żadnych stosunkach z Posłem Angielskim nie zostaie, lecz iedynie z samym Xięciem Wellingtonem ma do czynienia. Ma ona wkrótce do Indyi powrócić.

Niemcy.

Deputowani Xięstwa Wschodniey Fryzyi przy odbywaiącym się teraz Seymie Królestwa Hannowerskiego, mieli żądać paszportów na powrót do Prowincyi swoich.

Według wiadomości ze Sztutgardu, okazuie się teraźnieyszy Król Wirtemberski ciągle oycem ubogich, gdyż w dzień urodzin zmarłego oyca swoiego kazał oprócz danych iuż 4000 złotych, rozdać ieszcze pomiędzy nich 500 złotych, a Małżonka iego dała również tyle. — Pierwszem czynem iego po obięciu Rządu było, że kazał nakupić zboża w portach Baltyckiego morza, dla zachowania Poddanych od niedostatku. Potem rozkazał, aby wszelka zwierzyna w lasku źwierzyńca, nie maiąca pożywienia swoiego w obwodzie tegoż lasku, była wyplenioną. Zapasy ziemniaków, ięczmienia, siana i innych owoców, które na pożywienie dla owey źwierzyny przeznaczone były, kazał rozdać między ubogich. Wszystkie kontrakty tyczące się źwierzyńca uznał za nieważne, a tych, którzy przez to szkodę ponoszą, kazał wynagrodzić.

Oprócz tego rozkazał tenże Monarcha sprzedać dnia 14go Listopada w Sztutgardzie przez licytacyę zbyteczne konie dworskie. Od czasu, iak wyszły rozporządzenia względem źwierzyńca, cena ziemniaków spadła iuż o część trzecią. Dnia 8go Listopada wydał Król rozporządzenie względem drożyzny zboża. Tym końcem opłatę na wszelkie wywożenie zboża podwyższono, a na wprowadzenie zmnieyszono; poprzednio zaś zniesiono akcyzę od wewnętrznego handlu między Prowincyami, oraz z ziemniaków wódkę palić zakazano.

Dotychczesne Wirtemberskie Ministerium Stanu będzie się na przyszłość nazywać Radą tayną. Ministrem spraw zagranicznych iest Hrabia Zeppelin; Ministrem woyny, Jenerał Hrabia Franquemont; Ministrem sprawiedliwości, P. van der Lühe; Ministrem oświecenia i spraw duchownych, P. Wangenheim; Ministrem przychodów, P. Otto; Sekretarzem Stanu, P. Vellnagel.

Dnia 10go Listopada odprawił Król Wirtemberski radę, i sam odebrał przysięgę od Członków tey naywyższey Władzy Stanu.

Prusy.

Z rozkazu Króla Pruskiego wydały teraz Ministerstwa spraw wewnętrznych i woyny rozporządzenie, aby w mieysce żołnierzy, których z woyska stałego wybrakować maią, na rok 1816sty zaciągano młodych mężczyzn do stawienia się pod broń obowiązanych. Ten zaciąg na zasadzie powszechney ustawy woyskowey, z uchyleniem wszelkich dawnieyszych przywileiów i wyiątków, zacznie się iuż w następuiącym miesiącu Grudniu we wszystkich Cyrkułach kraiowych, i będą do niego należeć wszyscy mężczyzni do broni zdatni, którzy się urodzili od 1go Stycznia 1791 do 31go Grudnia 1795.

W Berlinie odebrano wiadomość, iż panuiący W. Xiążę Meklenbursko-Strelicki, Karol Ludwik Fryderyk, Oyciec zmarłey Krolewey Pruskiey Ludwiki, umarł w stolicy sweiey d. 6. Listopada na apoplexyę; urodził on się r. 1741. Następca iego, Jerzy Fryderyk, nie był obecnym przy zgonie Oyca, bo obieżdża południowe Kraie Niemieckie. Dwór Pruski przywdział po zmarłym W. Xiążęciu na trzy tygodnie żałobę.